

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok -- 4 koruny -- hal.
 Na pol roka -- 2 " -- "
 Na štvrt' roka -- 1 " -- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Národné hospodárstvo a vojna.

Vo vojne nerozhoduje jedine počet vojska, jeho vystrojenie a bojaschopnosť, lež na váhu padajú aj iné otázky. Medzi tieto patrí v prvom rade národnohospodárska otázka. Boj vedúce štáty, ale aj tie, ktoré sú na krvavom boji nie bezprostredne zainteresované, zaoberajú sa teraz s národnohospodárskymi otázkami viac než inokedy. Lebo terazšie mimoriadne pomery zapríčinily aj v národnom hospodárstve veľké zmeny.

Na bojišťach mnoho všeličoho vyšlo na vnivoč. Zničené boly veľké zásoby rozličných článkov, spustošené boly početné skladištia a dovoz z neutrálnych štátov je hatený, ba zväčša nemožný. Spojené Štáty americké, potom štáty škandinávske a novšie aj Švajciarsko energicky sa postavily proti Anglicku, ktoré prekáža, habe kupecké lode a znemožňuje vôbec dovoz obchodných článkov zo zámorských krajín. Kamenné uhlie značne zdraželo, ba v mnohých štátoch cítia už veľký nedostatok kamenného uhlia. Lebo vojna na mnohých miestach znemožnila dolovanie uhlia a dovoz je tiež spojený s veľkými ťažkosťami. Rusi spustošili petrolejové pramene a rafinerie v Haliči, následkom čoho petrolej značne zdražel. V národnom hospodárstve zapríčinila teda vojna veľké zmeny.

Následky hroznej svetovej vojny ale najviac by cítil ľud, keby nemal dostatočného chleba. Najväčšou úlohou krajiny je preto starať sa o to, aby ľud neostal bez chleba do budúcej žatvy. V tomto smerodajné kruhy podporovať má celé obyvateľstvo krajiny. Dostatoč-

ného chleba pre ľud zabezpečíme tým spôsobom, keď z toho čo sa nám urodilo, to lepšie dáme na chlieb pre našich bojujúcich hrdinov a my, ktorí sme doma ostali, pšeničnú a ražnú múku smiešame si s jačmennou, kukuričnou alebo zemiakovou múkou. Ponevác jačmeňa, kukurice a zemiakov máme nadostač, jestli budeme jedávať chlieb z takejto miešanej múky, tak pekne vyžijeme do nového. Tí, ktorí kupujú múku, ďalej tí, ktorí hotový chlieb kupujú, už i teraz jedia z takejto miešanej múky pečený chlieb, lebo vláda pod farchou prísnej pokuty nariadila, aby mlyny len takúto miešanú múku a pekári len z takejto miešanej múky pečený chlieb predávali. Vláda nariadila i to, že konvencie (výmer) len vo dvoch tretinách slobodno v pšenici alebo v raži vymerať, jednu tretinu ale v jačmeni alebo v kukurici treba vydať a rozdiel na cene v peniazoch treba vyplatiť. Aby ale tí, ktorí múku a hotový chlieb kupujú, čo len i takúto miešanú múku a z takejto miešanej múky pečený chlieb vždy mohli dostať, potrebné je, aby aj tí gazdovia, ktorým sa doma urodila pšenica a raž, pre svoju domácnosť tiež miešali pšeničnú a ražnú múku s jačmennou, kukuričnou alebo zemiakovou múkou a zvýšnú pšenicu a raž aby nedržali v sypárni, lež aby ju predali, aby si aj druhí kukuričnej a jačmennej múke mohli primiešať pšeničnú alebo ražnú múku. Pri odpredaji nikto nemôže byť ukrátený, lebo teraz sú už ustálené najvyššie ceny, teda nikto nemôže rátať na to, že veď cena pšenice a raže ešte väčmi poskočí. Je to teda vecou statočnosti, aby každý gazda z miešanej múky jedol chlieb a zvýšnú pšenicu

a raž aby predal. Keď najvyšší hodnostári a arcipastieri krajiny len z miešanej múky jedia chlieb, tak je nie pochvalyhodným človekom ten, ktorý pšeničnú a ražnú múku nemieša s jačmennou alebo kukuričnou múkou! A keď obyvatelia jednotlivých vidiekov vôbec nemajú pšeničnej múky, tak není statočným človekom ten, ktorý v sypárni skrýva tú pšenicu alebo raž, ktorá sa v domácnosti neminie a nepredá ju len preto, lebo svojou tvrdou hlavou nepochopuje aký veľký hriech pácha proti svojim blížnym a vlasti. Naši nepriatelia totiž tak špekulujú, že nás vyhladujú. Teda ten gazda, ktorý nepredá svoje zvyšné obilie, pomáha nepriateľom vlasti!

Na mieste je ale z tejto príležitosti spomenúť aj to, aké výhľady môžeme mať na budúcu žatvu. Dľa zpráv, došlých z rôznych strán krajiny, je stav poľného hospodárstva dobrý. Viac ozimín bolo zasiate než minulého roku, zvlášte zasiate bolo viac pšenice. Doteraz aj počasie bolo prajné, oziminy sa dobre zakorenily. Uhorsko, Boh dá, bude mať budúcoročný chlieb zabezpečený, ba budúci rok sa v Uhorsku viac zbožia urodí, než minulého. Hlavný cieľ je teraz, aby pre vojsko a pre obecnosť zabezpečená bola dostatočná zásoba chleba do budúcej žatvy. Nemci, aby si dostatok chleba zabezpečili, obmedzili dôrobu cukrovej repy. Asi 143.000 hektárov pozemkov, na ktorých cukrovú repu dorábali, zasiali teraz zbožím. Tento príklad mali by nasledovať aj u nás. Predtým sme neraz zazlievali gazdom, že hlavne len zbožie pestujú, kdežto z iných plodín mali by väčší dôchodok; ale teraz radno je dorábať čím viacej zbožia, lebo následkom vojny bude mnoho zbožia treba.

V hospodárskom živote vôbec má sa vždy zvlášte dvoje uplatňovať: usilovnosť a rozumnosť v dorábaní a sporivosť v miňaní. Toto dvíha hmotný stav jednotlivcov, spoločností a štátov. Za dnešných mimoriadnych pomerov majú sa tieto zásady uplatňovať. A vtedy sa zvlášte my v Uhorsku nemusíme obávať kritického stavu, ktorý by neprajné hospodárske pomery vyvolaly.

Krestania katolici, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Zmarené ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 14. januára.

V západnej Haliči a v Ruskom Poľsku včerajší deň vo všeobecnosti v tichosti uplynul.

Pozdĺž Nidy na sile nášho frontu **zlomily sa všetky nepriateľské nápady posledných dní.**

Vo východných Karpátoch a v južnej časti Bukoviny znova byly nepatrné výzkumné boje.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zdarné napádanie Rusov.

Úradná zpráva vydaná 15. januára.

Kým na fronte v Ruskom Poľsku včera len miestami bola palba kanónov a zo strojových pušiek, pozdĺž Dunajca včera bol prudký kanónový boj. **Zvlášte naše ťažké delostrelectvo účinkovalo dobre;** jedon veľký sklad nepriateľa palbou podpálilo a niekoľkými výstrelami utišilo jednu od viac dní dobre umiestnenú nepriateľskú ťažkú batteriu.

V Karpátoch je ticho. Vždy tuhší mráz vplýva na bojovnú činnosť

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Pred Przemyslom padlo dosiaľ 100.000 Rusov.

Vojenský zpravodajca viedeňských novín «Neue Freie Presse» oznamuje z tlačového stánu:

Z Przemyslu po bezdrótovom telegrafe každodenne prichodí chýr o neunavnej činnosti posádky. Rusi jednu časť obliehajúcich čiat museli odtiahnuť ku Dunajcu a do Karpátov. Nepriateľ vôbec ťahave striela. Kedykoľvek sa nepriateľ pokúsi, aby obkolesujúcu obruč užšie stiahol, natrafi na najsilnejší odpor a nechá pokus. Posádka neprestajne znepokojuje nepriateľa a každý deň zajme Rusov. Dľa zajatých dôstojníkov pri terajšom dobíjaní Przemyslu Rusi utratili asi 25 000 mužov v mrtvých, ranených a zvlášte chorých. Pri prvom obliehaní Rusi utratili 75.000 mužov, tak že pokus o zajatie pevnosti onedlho bude stáť Rusov vyše

100.000 mužov. Krvavý deň to bol v ruskom kalendári, keď Rusi s ťažkými batteriami sa chceli dostať bližšie ku pevnosti. Posádka, ktorú podporovala strelba delostrelectva vytrhla, spustošila už odpoly hotové ruské posície a zabila ich mužstvo. Útočiace bataillony, ktoré chcely zpätzaujať ztratené miesta, porazila. Pevnosť pomocou letúňov z viac strán je spojená s vonkajším svetom a temer každodenne prichodia do pevnosti aj listy. Že koľká je obkolesujúca ruská armáda, nevedno. V prvom obliehaní bralo účasť 7 divízií a jeden jazdecký sbor. Tak sa zdá, že teraz je jazda slabšia.

Naša dôvera vo víťazstve.

«Norddeutsche Allgemeine Zeitung» uverejňuje zprávu, ktorú v jednom neutrálnom štáte sdržujúci sa zpravodajca londýnskemu časopisu «Chronicle» poslal z Viedne o nálade Rakúsko-Uhorska. Článok medzi iným hovorí:

Predovšetkým treba spomenúť, že u všetkých národov Rakúsko-Uhorska zakorenilo sa presvedčenie, že srbská otázka pre monarchiu bola by znamenala neznesiteľné nebezpečenie, ktorému bezpodmienečne koniec bolo treba urobiť. Po sarajevskom útoku potrestanie Srbska považovali za politickú potrebu Habsburgovia môžu rátať na nepoklatiteľnú lojalitu svojich národov, ktoré si celou silou stali na obranu trónu a monarchie. Pozoruhodná je aj zašť proti Anglicku, toto každý jednako cíti, lebo Anglicko považuje sa tak, ako ktoré vojnu vlastne vyvolalo. Dôvera v konečnom víťazstve napriek vťiahnutiu Rusov do Haliče neklesá. V monarchii ľudia sú presvedčení, že posiaľ museli zápasit' proti mnohonásobnej presile ale rovnováhu čoskoro zpätuvedú a vtedy víťazstvo bude ich.

Úradná zpráva vydaná 16. januára.

V Poľsku, v Haliči a v Karpátoch položenie sa nezmenilo. Pozdĺž Dunajca naše delostrelectvo v bitkách svedených s nepriateľským poľným a ťažkým delostrelectvom *opäť dosiahlo pekné zdary.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

Úradná zpráva vydaná 17. januára.

Položenie je nezmenené. V Poľsku pozdĺž Dunajca a od Tarnova na juh bol kanónový boj, ktorý s premenlivou prudkosťou trval celý deň.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ztraty Rusov pri Nide.

Vojenský zpravodajca «Grazer Tagespost» u svojmu časopisu oznamuje, že ztraty Rusov v bitkách pozdĺž rieky Nidy a na čiare Dunajec—Biala od prostred decembra rátajú sa na vyše tridsaťtisíc mŕtvých a ranených.

Cúvanie Rusov pri Zaklycine.

Úradná zpráva vydaná 18. januára.

Od Visly na sever významnejšej udalosti sa nestalo.

Na vrškoch ležiacich od Zaklycina na východ koncentrovaná palba nášho delostrelectva prinútila Rusov, aby opustili jednotlivé časte svojej prednej bojovnej linie. Tento cúvajúci pohyb strhol sebou nepriateľa aj na iných časťach frontu, tak že konečne **svoje posície v prednom rade v šírke šesť kilometrov vyprázdnil a v najúčinnivejšej palbe nášho delostrelectva a našich strojových pušiek v neporiadku cúval na najbližšie vršky;** z tejto príležitosti v svojej opustenej posícii nechal početnú zbraň a veľa streliva. Na ostatných časťach frontu v západnej Haliči viedol sa len delostrelecký boj.

V Karpátoch byly len nepatrné boje medzi patrolami.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazené napredovanie Rusov.

Úradná zpráva vydaná 19. januára.

V Poľsku a v západnej Haliči vedie sa delostrelecký boj.

V Karpátoch nestalo sa nič. Na jednotlivých vidiekoch novšie napadlo mnoho sňahu.

Pri Jakobeni, v južnej Bukovine odbili **sme napredovanie Rusov, nepriateľovi zapríčiniac veľkú ztratu.**

Na južnom bojišti položenie sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Francúzi o obliehaní Przemyslu.

Genf 20. januára. Noviny «Temps» v článku o vojenskom položení zaoberajú sa aj s osudom Przemyslu a hovoria, že dobíjanie pevností o veľa ďalej trvá, než sa dalo predvídať; tak sa zdá, že Rusi nemajú také dobíjajúce zbrane, ktoré sú potrebné ku zničeniu moderných pevností a nemajú také prostriedky, aké upotrebili Nemci keď tiahli proti Lüttichu, Namuru, Antwerpenu, Maubeuge, atď.

Z francúzskej strany toto je prvým uznaním toho, že Rusi ani počas druhého obliehania Przemyslu nedocielili výsledok, ačkoľvek dobíjanie už dva mesiace trvá a že Francúzi s takýmto stavom vecí sú vôbec nie spokojní.

Všeobecné položení sa nezmenilo.

Úradná zpráva vydaná 20. januára.

Na fronte v Poľsku odhliadnúc od bojov medzi jednotlivými patrolami bol len delostrelecký boj.

Pozdĺž Dunajca naše delostrelectvo so zďakom strielalo na jednotlivé odseky frontov nepriateľskej pechoty a vynútilo vyprázdnenie jedného pevne obsadeného majera. Jedno naše oddelenie postúpilo po riekku, nepriateľovi zapríčinilo viac sto hláv počítujúcu ztratu a jeho cez Dunajec postavený vojenský most rozvávalo. V Karpátoch byly len nepatrné šarvatky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zpráva generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 21. januára.

Položení sa nezmenilo. Na celom fronte len miestami sa viedol delostrelecký boj.

Podmaršall Höffer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše úspechy pozdĺž Nidy.

Úradná zpráva vydaná 22. januára.

Od Visly na sever včera vyvinul sa ostrejší delostrelecký boj. Naše delostrelectvo so zvláštnym úspechom pracovalo nadovšetko pri najjužnejšej časti Nidy a pri Checine, kde úspešnou palbou na železničnú stanicu, citlivo pomútilo železničný obchod Rusov.

Väčšie-menšie delostrelecké boje vedú sa na jednotlivých časťach bojišťa aj južne od Visly. V Karpátoch položení sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Nemecké úradná zpráva.

Berlin, 15. januára. Z hlavného válečného stánu 14. januára oznámili:

Od Gumbinnena na juhovýchod a od Lotzenu na východ útoky Rusov sme odrazili. Zajali sme viac sto Rusov.

V severnej časti Poľska položení sa nezmenilo.

V Ruskom Poľsku od Vistuly na západ pokračovali sme v našich útokoch.

Na východnom brehu Pilice zvláštnej udalosti sa nestalo.

Rusi chvália nemecké delostrelectvo.

V časopise «Ruskoje Slovo» — ako z Frankfurtu oznamujú — plukovník Mihajlovski, známy ruský vojenský odborník uverejnil článok o bitke svedenej pozdĺž Bzury a v tem článku o nemeckom delostrelectve píše nasledovne:

— Nedá sa odškriepiť, že nemecké delostrelectvo je značne lepšie ako ruské. Nemci na fronte pred Varšavou majú najmenej osemsto kanónov.

Dalšia nemecká úradná zpráva.

Berlin, 16. januára. Nemecký hlavný válečný stán včera oznámil:

Vo východnom Prusku a v severnej časti Poľska položení sa nezmenilo.

V Poľsku od Visly na západ **naše útočenia pokračujú.**

Od Ravy na severovýchod z príležitosti zajatia jedného bodu **zajali sme 500 Rusov** a ukoristili sme 3 strojové pušky. Prudké protiútoky Rusov, veľmi ťažké ztraty im zapríčiniac, sme odrazili.

Pessimistická anglická mienka o výhladoch Rusov.

Londýn, 18. januára. Dopisovateľ novin «Times» na základe zvláštneho dovolenia ob-

zrel si varšavské bojište. Telegramm, v ktorom anglický novinár líči svoje zkušnosti, veľmi pessimisticky posudzuje výhlady Rusov. Dopisovateľ oznamuje, že za žiadnych okolností nemožno myslieť na to, žeby Nemcov bez viacmesačných krvavých a rozhorčených bojov bolo možno vyhnat z ich posícií; ďalej že z ruskej strany na bojovnej čiare pred započatím sa jary, nemôže sa stať žiadon významný zbranný skutok, pretože pohyby ruských čiat na tento čas veľmi mnoho trpia pre zimu a sňah.

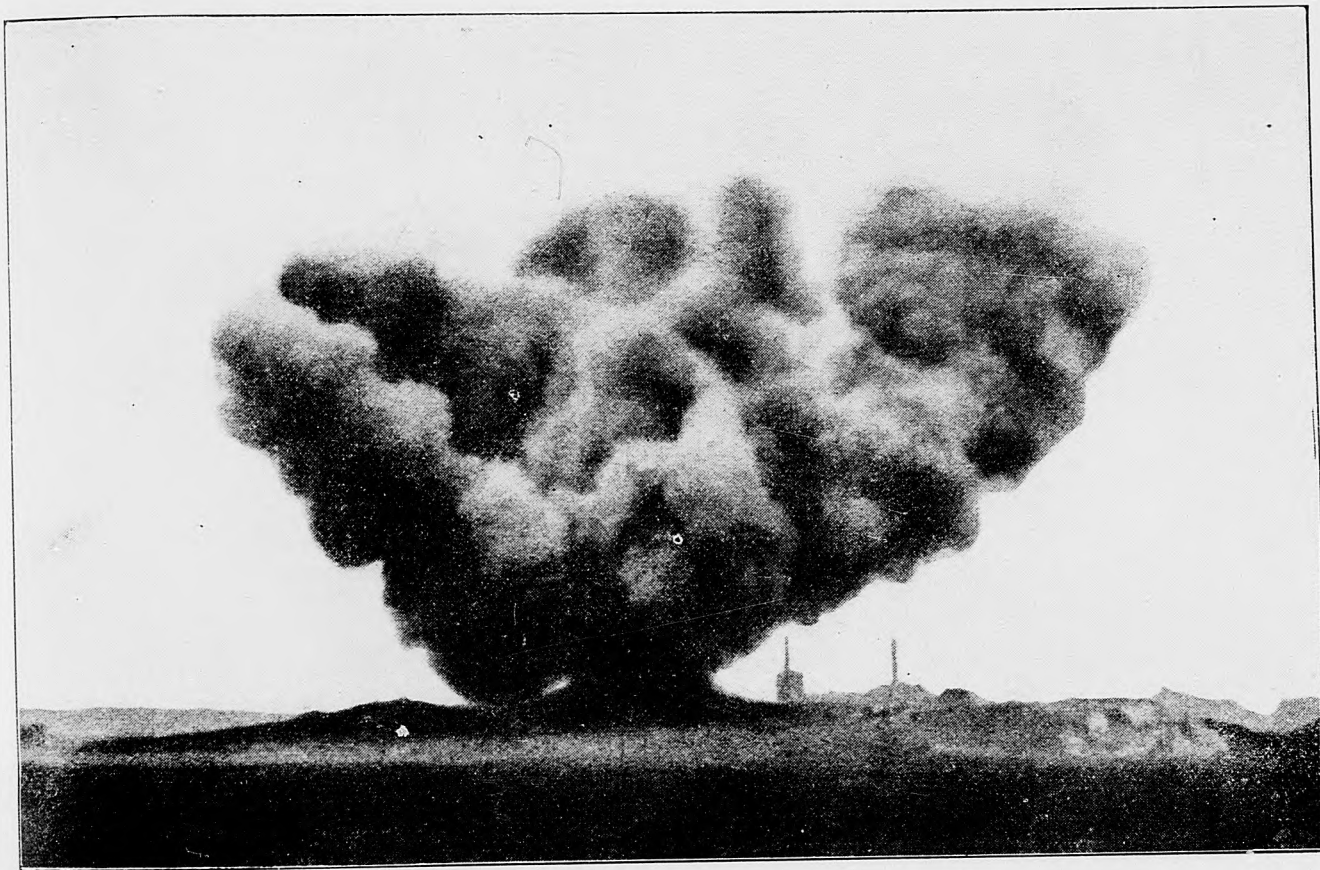
Počasie bolo veľmi neprajné. Z východného Pruska niet nič nového.

Pri Rodzanove, Biezune a Sierpzi **Rusov s ťažkou ich ztratom sme odbili.** Do našich rúk dostalo sa viacsto ruských zajatcov.

Od Visly na západ a od Pillice na východ polohenie sa vo všeobecnosti nezmenilo.

Rusko nemá peňazí na válečné trovy.

Do Berlina prichodiace spoľahlivé chýry v posledné dni hovoria o významnom obrate; dla



Úder a výbuch granátu nášho tridsať a polcentimetrového motorového kanóna.

Nemecké úradné zprávy.

Berlin, 19. januára. Hlavný válečný stán nemeckej armády 18. januára vydal nasledovnú zprávu:

Vo východnom Prusku polohenie sa nezmenilo. V severnom Poľsku Rusi sa pokúsili na odseku Vukry pri Radzonove napred postúpiť, ale sme ich odbili.

V Poľsku od Visly na západ významejšej udalosti sa nestalo.

Berlin, 20. januára. Hlavný válečný stán nemeckej armády 19. jan. vydal nasledovnú zprávu:

týchto chýrov trojitá dohoda začína sa klátiť, lebo ruská ríša válečné výdavky zo svojej sily viac nie je vstave zaokrývať. Z tejto príčiny Rusko odkázalo do Londýna, aby sa Anglicko a Francúzsko postaralo o pôžičku na válečné ciele Ruska. Nech nezabúdajú v Londýne a v Paríži, že ich jedinou nádejou je víťaz tvo ruských zbraní, že bez pomoci Rusov vo vojne ani za okamih by nemohli pokračovať. Jestli sa ale Rusko na takýto spôsob obetuje za svojich spojencov, právom môže požadovať, aby ho sprostili hmotných starostí. Takto znie odkaz Ruska, ktorý dokazuje, že Rusko je v súroch.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Porážka Francúzov pri Soissons.

Berlin, 15. januára. Hlavný válečný stán nemeckej armády o udalostiach na západnom bojišti 14. januára vydal nasledovnú úradnú zprávu.

Na piesočnatých kopcoch od Nieuporta a od Yperna juhovýchodne vedú sa delostrelecké boje. Zvlášte prudko páli nepriateľ na kúpeľ Westende, ktorý onedlho úplne rozbúra. **Nepriateľské torpedové korvetty zmizly**, akonáhle sme začali na ne páliť.

Čo pokračovanie útoku, započatého 12. januára od Soissons na severovýchod, naše čaty včera na vrškoch pri Vregny znova útočili a aj túto výšinu očistili od nepriateľa. V lejúcom sa daždi a na hlboko rozmoknutej hlinastej pôde po nastatí tmy zákop za zákopom sme útokom zaujali a **nepriateľa zahnali na pokraj výšiny**. Zajali sme štrnásť francúzskych dôstojníkov a 1130 mužov, ukoristili sme štyri kanóny, štyri strojové pušky a jeden svetlomet; tento skvelý zbranný skutok našich čiat stal sa **na vidomoči nášho najvyššieho vojenského pána**.

Súhrnná korisť bojov svedených 12. a 13. januára od Soissons na severovýchod po presnom ustálení vzrástla **na 3100 válečných zajatcov, 8 ťažkých kanónov, 1 revolverový kanón, 6 strojových pušiek a iný válečný materiál**.

Od chalonského tábora na severovýchod Francúzi včera od Perthesu východne predpoludním a popoludní útočili veľkou válečnou silou. Na jednotlivých miestach vnikli do našich zákopov, ale silným protiútokom sme ich odbili a **zapríčiniac im ťažké ztraty zahnali sme ich späť do ich posícií**. V našich rukách ostalo 160 zajatcov.

V Argonnách a vo Vogézoch významnejšej udalosti sa nestalo.

Nemecké víťazstvá na francúzskom bojišti.

Berlin, 15. januára. S krátkou prestávkou za štyri dni trval rozhorčený zápas okolo Soissons a v noci z utorka na stredu skončil sa s rozhodným veľkým víťazstvom Nemcov,

tak že výšinu Perriere a vršok č. 132. Francúzi ďalej nemohli udržať. Zároveň od 8. januára aj v Argonnách rozhodne nemeckým zbraňam prišlo válečné šťastie, ale o tomto sa úradná zpráva Joffreva ani slovom nezmieňuje. Skutočnosťou je, že Francúzi v Argonnách utrpeli obrovské ztraty a prinútení boli opustiť jeden dôležitý strategický punkt, ktorý odtedy Nemci obsadili. Čiastočné boje na francúzskom bojišti trvajú ďalej, ale rozhodnutie sa ešte nestalo.

Víťazstvo Nemcov pri Soissons.

Berlin, 16. januára. Hlavný válečný stán nemeckej armády o udalostiach na západnom bojišti 15. januára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pred Westende ukázalo sa niekoľko torpedových korvet a menších lodí, ktoré sa asi na 14 kilometrov sblížili ku pobrežiu.

Od Arrasu na severozápad pri Notre Dame de Lorette útoky Francúzov proti nám na oboch bokoch obce, naše čaty odrazily. Jedon zákop, ktorý pred osem dňami pri Ecurie, od Arrasu na sever, zaujali sme od nepriateľa a ktorý držaly obsadené jednotlivé časte jednej našej stotiny, včera sme ztratili. Na tomto mieste boj sa dnes znova vedie.

Od Soissons na sever a na severovýchod severný breh rieky Aisne sme od Francúzov úplne očistili. Nemecké čaty v neprestajných útokoch zaujali obce Caffies, Crony, Bucy de Long a Missy a majery Vauxrot a Verresie.

Naša korisť, ktorú sme si zadovážili behom trojdňovej bitky svedenej od Soissons na sever, činí **5200 válečných zajatcov, 14 kanónov, 6 strojových pušiek a viac revolverových kanónov. Francúzi utrpeli ťažkú ztratu. Na bojišti našli sme 4000—5000 mrtvých Francúzov**. Cúvanie Francúzov od Aisne na juh bolo vystavené palbe našich ťažkých batterií.

Že nakoľko sa premenily pomery voči predošlým vojnám, vysvitá z porovnania tu spomínaných bojov s udalosťami roku 1870. Ačkoľvek význam od Soissons na sever svedených bitiek nemožno porovnať s významom bitky dňa 18. augusta roku 1870., šírka bojišta predsa zodpovedá šírke bojišta v Gravelotte-Private; od 12. do 14. januára utrpená

porážka Francúzov ale pravdepodobne hodne prevyšuje porážku, ktorú Francúzi 18. augusta r. 1870. boli utrpeli.

Od Verduna na sever pri Sonsonwoye nepriateľské útoky sa zmarily. Pri Ailly, od St. Mihielu južne viac útokov proti našim posíciám, pretože tie miestami prišli až po naše najprednejšie zákopy, protiútokami sme odrazili s veľmi ťažkou ztrátou nepriateľa. Z príležitosti posledného útoku naše čaty zaujaly nepriateľské posície, ktorých sme sa ale po znovavybudovaní našich vlastných, v noci dobrovoľne a bez boja opäť vzdali.

Pri Mesnile, od St. Dié na sever jeden nepatrný útok naše čaty odbily. Ostatne vo Vogézoch bol len delostrelecký boj.

Nemci ukoristili 35 kanónov.

Nemecký hlavný vojenský stán 16. januára oznámil.

Západné bojište :

Na okolí Nieuportu byly len delostrelecké boje.

Všetky útoky proti našim posíciám od Arrasu na severozápad sme odbili ; naše čaty protiútokami zaujaly tri strelné jarky a vojakov v nich zajaly. Od Alberta na severovýchod ležiaci a v posledné časy často spomenutý majer La Boisselle včera sme úplne rozbúrili a od Francúzov očistili.

Od Soissonsu na severovýchod panuje pokoj. Počet francúzskych kanónov ukoristených v bitkách od 12. do 14. januára vzrástol na 35.

V Argonnách a v hore Consenvoye (od Verduna na severozápad) byly pre nás prajné menšie bitky. Jedon od St. Mihiela na juhovýchod proti Ailly svedený útok v našej palbe už počas vývinu sa ztroskotal.

Vo Vogézoch významenejšia udalosť sa nestala.

Východné bojište :

Položenie sa nezmenilo. Dáždivé a hmlisté počasie vytvára každú válečnú činnosť.

Nemecký hlavný vojenský stán 17. januára oznamuje :

Západné bojište :

Vo Flandrii trvajú delostrelecké boje. Pri obci Blangy (od Arrasu na východ) do po-

vetria sme vyhodili jednu veľkú fabričnú budovu, z tejto príležitosti niekoľko Francúzov sme zajali.

Na ostatných frontoch krem delostreleckého boja, vedeného zamieňavou ohnivostou a krom bojov zo strelných jarkov a úkrytov nemáme zvláštnejšieho čo oznámiť.

V Argonnách sme trochu pokročili.

Víchor a dážď takmer na celom fronte prekáža vedenie boja.

Východné bojište :

Položenie sa nezmenilo.

Francúzi utratili 150.000 ľudí.

Nemecký hlavný vojenský stán novšie oznamuje :

Asi pred troma týždňami uverejnili sme vojenský rozkaz ten poťahujúci sa na všeobecný útok, rozkaz vydal francúzsky hlavný vodca pred zasadnutím francúzskych zákonodarských sborov.

Útoky nepriateľa na západnom bojišti, ktoré hneď po vydaní rozkazu byly započaté, neprekážaly nemecké hlavné veliteľstvo v tom, aby všetky potrebné poriadky porobilo. Spomenuté pokusy nepriateľa ani na jednom mieste nedocielily spomenutia hodného zdaru, kdežto naše čaty na sever od Lasbasse pozdlž rieky Aisne a v Argonnách opäť dostatočne pokročily.

Ztraty nepriateľa byly behom tohoto času nasledovné :

Mrtvých spočítali sme 26.000 ; neranených zajatých bolo 17.860 ; keď pri ustálení počtu ranených dľa zkušenosti vezmeme za základ priemer 1 : 4, neberúc do ohľadu neranených, tých mrtvých, ktorých sme spočítať nemohli a tých, ktorí zmizli, celá ztrata činí aspoň 150.000 ľudí.

Oproti tomu naša celá ztrata v tom istom čase nečinila ani štvrtú čiastku ztraty Francúzov.

Porážka Francúzov.

Berlin, 19. januára. Hlavný válečný stán nemeckej armády o udalostach na západnom bojišti 18. januára vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Na okolí Nieuporta viedol sa len delostre-

lecký boj. Nepriateľské útočiacie pohyby v posledné dni nebadáme. Na morské pobrežie voda na viac miestach vyhodila anglické míny.

Pri La Boissele, od Alberta na severovýchod Francúzov, ktorí sa v cintoríne a v majeri od tohto na juhozápad ležiacom opäť zahniezdili, naše čaty bodákovým útokom vypraly a zajaly 3 dôstojníkov a 100 mužov.

V Argonnskej hore zaujali sme viac francúzskych šiancov a ich obrancov sme úplne zničili.

Útok Francúzov od Pont á Moussona na

dajcu a hovorí, že nemecká armáda v najbližšom čase na francúzskom bojišti spôsobí svetu veľmi veľké prekvapenie. Vo Flandrii chystá sa všeobecné útočenie, ktoré bude namerané hlavne proti Angličanom.

Nemecká úradná zpráva.

Berlin, 20. januára. Hlavný válečný štáb 19. januára oznámil :

Odhladiac od nepatrných srážok na celom fronte viedol sa len delostrelecký boj.



Ruskí vojaci na znak poddania dvíhajú ruky.

severozápad proti našim posíciám na vršku ležiacom od Vincey južne na dva kilometre prišiel až po naše posície ; bitka ešte stojí.

Vo Vogézoch a v hornom Elsassku bola prudká sňahová metelica a hmla, čo válečnú činnosť prekážalo.

Na francúzskom bojišti chystajú sa veľké udalosti.

Milano, 19. januára. «Perseveranza» prináša prehľad o položení na západnom bojišti na základe správ svojho válečného zprávo-

Výsledok víťazstva pri Soissonse.

Rotterdam, 20. januára. Vojenský zpravodajca časopisu «Nieuwe Rotterdamsche Courant» oznamuje z francúzskeho bojišta : Výsledok soissonskej bitky možno zahrnúť v tom, že Nemci front Francúzov na tomto mieste prelomili a toto bude vplývať na celé západné bojište. Bezpodmienečne treba uznať, že nemecká armáda vydobila rozhodne veľké víťazstvo a offenzíva francúzskej armády sa nielen zmarila, lež následkom silného protiútočenia Nemcov definitívne ztroskotala.



Zemetrasenie v Taliansku.

m
tu
tá
né

án
ce-

prá-
Cou-
sle-
om,
este
adné
ne-
ví-
r sa
roti-
tala.

Nemci podmanili značné územie. O desať kilometrov postúpili napred, čo je za terajších pomerov veľmi značným pokrokom.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turci zaujali Tebris.

Carihrad, 15. januára. Hlavný vojenský stán oznámil 14. januára :

Naše perskými čatami podporované čaty v Aššerbeidšane neprestajne napredujú, aby túto krajinu oslobodily od ruského jarma. Naše čaty tam dosiahly nové a značné zdary, nakoľko v stredu obsadily Tebris a Šalmaš, tieto dve oporné mestá Rusov na tomto vidieku. Rusi obe mestá opustili a neporiadne sa utiahli, ačkoľvek predtým mali ten úmysel, že sa tvrdošijne budú brániť.

Jedna čata meharištov (vojakov na ťavách), ktorí tvorili doplňujúcu časť anglických čiat v Egypte, poddala sa našim predným strážam.

Zdary Turkov na Kaukaze.

Amsterdam, 15. januára. «Daily Telegraph» oznamuje z Petrohradu : Bojom na Kaukaze tu pripisujú väčší význam, než bársktorej inej udalosti bojišťa. Turecká armáda okolo Šarykamišu hrdinsky bojuje. Nevedno, kde sa vzaly posilňujúce čaty, hádam z Erzerumu prišli. Isté je, že sú tu. Turci majú dobré posície. Boje od troch dní nepretržene trvajú.

Víťazstvo Turkov pri jazere Urmia.

Amsterdam, 18. januára. Reuterova agentcia oznámila z Tiflisu 16. januára, že Turci a Kurdi prišli až ku Aragaxu. Táto obec od jazera Urmia leží na juh.

Na Kaukaze operujúce turecké čaty od pár dní na hranici stoja v rozhorčenom boji s Rusmi, ktorí dostali značné posily.

Turecká úradná zpráva.

Carihrad, 20. januára. Hlavný válečný stán 19. jan. uverejnil nasledovnú úradnú zprávu :

Na Kaukaze operujúce turecké čaty tvrdošijne bránia svoje posície proti Rusom, ktorí s prevažnou silou útočia. Pokus nepriateľa, aby

obkolesil krídlo jedného tureckého vojenského sboru, sa zmaril.

Od Choi na západ v bitke tureckej jazdy s ruskou, nepriateľ zanechajúc mnoho ranených a mrtvých útekou sa zachránil.

Boje v Persku.

Carihrad, 20. januára. O zaujati Tebrisu sdeľujú nasledovné podrobnosti: Po zaujati Miantoabu na svätej vojne zúčastňujúce sa kmeny tiahly do Meraghy, kde ich obyvateľstvo oduševnene privítalo. Vodcovia susedných kmenov, taktiež obyvatelia miest Bunyan a Zeslam s čatami tiahli proti Tebrisu a najprv prišli do Gogebanu. 800 ruských vojakov, pešiaci a jazdci, ktorí boli v Tebrisi, pri Adjkyepu v blízkosti mesta zaujali posíciu, ale na ten chýr, že turecké čaty s kmenami postupujú napred, utiahli sa do Sofiánu, ktorý leží na ceste vedúcej do Džully, načo turecké čaty a kmeny vtiahly do Tebrisu.

Vojna na mori.

Nemecké pod morom chodiace lode pred Doverom.

Dover, 15. januára. V utorok v noci o pol 12. hodine v doverskom prístave dvaráz vystrelili z kanóna. O tomto čase pri vchode do prístavu videli jednu nepriateľskú pod morom chodiacu loď.

Londýn, 15. januára. V Doveře v utorok rozniesol sa chýr, že v kanáli je jedna nepriateľská pod morom chodiaca loď. V stredu rano na viacerých miestach pobrežia videli dve na okolí Doveru križujúce podmorské lode. Batterie pálily a odbily útok. Na podmorské lode pri Citadelle dvakrát strelili z ťažkých kanónov. Útok stal sa v tme, ale svetlomety ustálily, že sú v kanáli nepriateľské podmorské lode. V stredu v noci nemecké pod morom chodiace lode znova útočily, ale bez zdaru. Palba ťažkých kanónov síce zapríčinila malé rozčulenie, ale nič nebolo možno vidieť. Stráž oznámila, že jedna nemecká podmorská loď zmizla v tme noci. Vo štvrtok nad ranom o 3. hodine druhá nemecká pod morom chodiaca loď blížila sa k prístavu. Táto tiež strelala, ale ju pobrežné batterie odohnaly prv, než by bola mohla narobiť škody.

Útok nemeckých podmorských lodí na Dover.

Londýn, 16. januára «Press Association» sdeľuje nasledovnú zprávu jedného očitého svedka o útoku nemeckých podmorských lodí na Dover :

— Krátko pred polnocou, keďže svetlomety vyvinuly zvlášte živú činnosť, ďalekohľadmi zbadali na mori také figúry, ktoré sa podobaly periskopom. Svetlomety svoje lúče metaly naskutku na tieto podozrivé miesta. Zrazu zarachotily dva výstrely z kanónov. Očití svedkovia prípadu domnievajú sa, že periskopy zmizly následkom tajto palby, ale nevedno, či výstrely trafily alebo či sa podmorské lode dobrovoľne ponorily, aby byly v bezpečnosti..

V noci aj druhý raz signalisovali na alarm. Jedna stráž pobrežia na podozrivom mieste nazdávala sa zbadať pohyblivé svetlo. Stráž pálila, pribehnuvšia čata preskúmala pobrežie, ale nič podozrivého nevideli.

Dľa druhej zprávy jedna strážna loď vrátiac sa po preskúmaní jednej obchodnej lode v blízkosti pobrežia, zbadala nepriateľskú podmorskú korvetu. Strážnou loďou upozornené batterie nato strelily z kanónov.

Francúzska pod morom chodiaca loď utonula.

Carihrad, 17. januára. Hlavný válečný stán turecký oznámil, že francúzska pod morom chodiaca loď «Saphir» v piatok pokúsila sa sblížiť ku Dardanellám, ale utonula. Jednu čiastku mužstva lode zajali.

Carihrad, 18. januára. Agence Telegraphique oznamuje: Hlavný válečný stán podáva podrobnosti o utonutí pod morom chodiacej francúzskej korvetty «Saphir». Pod morom chodiaca korvetta, ktorá sa nepozorovane chcela priblížiť ku vchodu do Dardanell, narazila na mínu a utonula. Ustávanie sa mužstva našich motorových člnkov pri zachránení mužstva lode «Saphir», je šľachetnou odpoveďou na ukrutnosti našich nepriateľov.

Falošné válečné lode.

Berlin, 19. januára. «Deutsche Kriegszeitung» o lsti anglickej admirality podáva nasledovnú z Ameriky došlú zprávu: Anglický

admirálsky úrad posledné časy nakúpil vyše 100 uhlie voziacich parolodí, ktoré tajne naplnili cementom a skalami a drevenými stavbami pretvorili ich tak, že lode na oko vyzeraly ako válečné lode. Na týchto parníkoch, ktoré sú i zabarvené tak, jako válečné lode, sú z dreva také stavby, jako na opravdových válečných lodiach. Tieto lode sa úplne podobajú válečným lodiam. Že akú úlohu majú tieto lode, to prirodzene držia v tajnosti, ale je pravdepodobné, že významné prístavy a morské cesty chcú blokirovať nimi. Tvrdia, že tieto lode chcú použiť pri pobreží Belgicka a na dánskych vodách ku Kielu. Pravdepodobné je, že pozornosť nemeckých pod morom chodiacich a válečných lodí chcú týmito falošnými lodiami odvrátiť od anglických skutočných válečných lodí.

Pochvala 72. prešporského pluku.

Prešporský mešťanosta od veliteľa prešporského 72. spoločného pešieho pluku Rechwalda dostal nasledovný srdečný novoročný pozdrav :

«Z príležitosti obratu roka mám šťastie vašej veľkomožnosti, právomocenskému výboru slobodného kráľovského mesta Prešporka a obetavému obecenstvu mesta Prešporka prejavíť úctyplný pozdrav a blahoželanania moje a dôstojníckeho sboru i mužstva, poťažne požiadať vašu veľkomožnosť, aby ste ich tlumočili. Bitky svedené v posledné dni roka nášmu pluku získaly veľkú slávu. Dňa 21. decembra náš pluk uprostred prudkej palby delostrelectva a pechoty forsiroval priechod cez Nidu; 22-ho napadol Sežytníki a v noci z 22. na 23. decembra po mimoriadne prudkých bojoch, ktoré spôsobilily nepriateľovi veľkú ztratu, zajal 650 mužov ruského pešieho pluku č. 300, v noci z 29. na 30. decembra ale útok 9. sibírskeho streleckého pluku krvave odbil a za prudkého odporu a za najtuhšieho ručného zápasu zajal 4 dôstojníkov a 308 mužov. Slávypne, s 30 dôstojníckymi vyznačeniami, so 36 veľkými a 125 malými medaillami hrdinskosti vyznačení, zakľúčujeme rok v tom pevnom odhodlaní, že budeme bojovať do posledného nášho dychu a v tom pevnom presvedčení, že za česť našej peknej vlasti zvíťazíme. Prijmite, veľkomožný pane, najsrdečnejšie pozdravy dôstojníckeho sboru, mužstva a môj a tlumočte ich každému obyvateľovi nášho milovaného rodného mesta Prešporka; buďte presvedčený, veľkomožný pane, že s vernou prítulnosťou mnoho myslíme na vás všetkých a zostávam so zvláštnou úctou Rechwald, vl. r. plukovník.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Vyznačení hrdinovia.

Hlavné veliteľstvo armády za smelé držania sa pred nepriateľom vyznačilo nasledovných hrdinov 67. spoločného pešieho pluku prešovského, ktorý bojuje v Ruskom Poľsku :

Zlatou medaillou hrdinstva boli vyznačení : strážmajster Ján Grisza a kaplár Jozef Bandik. Striebornou medaillou hrdinstva I. triedy vyznačení boli : zástavník v rezerve Július Esztel, strážmajstri Ján Calek, Filip Heuchert, Matej Klepáč, Jozef Klinga, strážmajster trubač bataillonu Ján Skala a účtovný poddôstojník Jozef Freudt, cugsfíreri Ján Kmotrik, Július Langos a Ján Weisz, kapráli Ján Bakai, Ján Gazdarica, Ján Ponik, Leo Rosenhein a Jozef Vrabeč, frajtri Karol Mauser a Ján Veselovský a obecní vojaci Štefan Bendik, Ján Beňo, Ján Bertko, Ján Krajník, Ján Krsi, Bertalan Matus a Ján Wassermann. Striebornou medaillou hrdinstva II. triedy vyznačení boli : strážmajster Ján Seres, cugsfíreri Jozef Halka, Lukáč Franc Kolenár, Andrej Marian, Ján Paluba, Ján Pasozth, Jozef Špišek, Ján Štoska, Ján Seman a Ján Sikora, kapráli titulárni cugsfíreri Vavrínek Buntik, Jozef Mihok a Ján Zakutny, kapráli Valent Augustin, Ján Baloga, Jozef Geffert, Kornél Bertalan Hadry, Martin Klacko, Ján Kocurko, Štefan Körner, Martin Molitor, Ján Piovarči a Michal Temčík, titulárny kaprál Štefan Fischer, frajtri Ignác Kirak, Ján Meleg, Jozef Mikula, Ján Petrič, Július Slávik, Anton Sklenka, Franc Stermen a Július Weisz, titulárny frajter Albert Špengel, infanteristi Jozef Vioovsky, Štefan Kopper, Vendelín Ondruš, Ján Priesol a Štefan Smolár a dôstojnícky sluha Vendelín Olexak.

Ruská kňazna o osude Ruska.

«Münchener Post» sdeľuje výťah z jedného listu, ktorý jedna kňazna, patriaca ku najvyššej ruskej aristokracii a ku pribuzenstvu cára, poslala jednému členovi rakúskej aristokracie. List je veľmi dlhý. Kňazna začala ho písať koncom novembra a len počiatkom decembra ho skončila. Adressát list dostal cez Rím.

Koncom novembra — dľa listu — Rusko malo už polmilliona ranených a jeden million trikrátstotisíc ranených a chorých. Strašné byly ztraty v dôstojníckom sbore, ktorý sa doplňuje z aristokracie. V tom kruhu aristokracie, ktorá nepatrí k najužšiemu okruhu cára, zúčastnenie sa Ruska na vojne vyhlasujú za nešťastie Ruska. Početní pribuzní cára, predovšetkým niekoľké veľkokňazny nemeckého pôvodu, urobily všetko možné ku zlomeniu osudného vlivu Nikolaja Nikolajeviča, aby odstránili nebezpečie vojny. Opravdové rozhodnutie stalo sa počas návštevy Poincaréa a Vivianiho v Petrohrade, keď Izvolskij a Benckendorff pôdu pripravili. Počas pobytu Poincaréa a Vivianiho v Petrohrade gróf Benckendorff nasledovné oznámil z Londýna : Dohodnutie sa Anglicka s Belgickom, Portugalskom a Japonskom pre všetkých účastníkov vytvára každé risiko.

Benckendorff a Izvolskij s o veľa väčšou horlivosťou účinkovali v duchu Nikolaja Nikolajeviča, než Buchanan v Petrohrade. Nikolaj Nikolajevič pred cárom dôvodil hlavne tým, že francúzsky ministerpredseda Viviani, jako hovoril, ubezpečil ho o tom, že francúzsku vládu všetcia sociálno-demokratickí vyslanci v zavretých radoch podporujú vyjmúc Jaurésa a mimo toho podal garanciu aj ohľadom toho, že ruské revolučné živly počas vojny budú sa zdržiavať každej agresivity voči cárskej rodine a vláde. U cára toto rozhodlo i napriek najhorlivejšiemu spoluúčinkovaniu manželky veľkokniežata Sergeja. Bieda, zúfalstvo a hynutie je našim osudom, poznamenáva list na konci.

Bicyklisti na bojišti.

Jeden poddôstojník z Porýnska, ktorý je v čate bicyklistov, píše nasledovné :

V pondelok rano dostal som rozkaz, aby som s dvoma fírerami a so šesť chlapmi punktovne vyskúmal pozíciu nepriateľa. Potrebných bicyklistov naverboval som z nášho regimenta a keď som im dal potrebné úpravy, vydali sme sa na cestu. O vojne za osem dní nemali sme žiadnej zprávy, tak sme sa cítili, ako keby sme boli na manévroch. Cestu sme nemali veľmi príjemnú, sotva sme šli za štvrt hodiny, už lesom pokrytý vrch stál pred nami, preto sme sosadli z bicyklov a pešo sme šli na vrch. Tu k nášmu veľkému prekvapeniu počuli sme tuhé rachotenie kanónov.

Opatrne liezli sme za suchými nízkymi krovinami, ktoré nám veru nesľubovaly veľkú ochranu, ba nepriateľovi rozhodne napomáhaly isté mierenie z kanónov. Jako takí, ktorí už boli v mnohých bitkách, vôbec sme necítili žiadnu bázeň a vzrastajúce nebezpečie nám len nervy trochu šteklo. Boli sme veľmi zvedaví, čo sa robí na druhej strane a táto myšlienka povzbudzovala nás k ďalšej chôdzi. Asi o 1200 krokov ďalej novšia hora sľubovala nám ochranu, chytro sme sa poponáhľali ta, kde sme našli nielen výtečnú skrýš, lež i znamenitý výhľad. Predovšetkým sme ustálili silu od nás na ľavo stojacieho delostrelectva, potom sme pozorovali istotu strelby. Boli sme trochu ľahkomyselní, lebo nás onedlho spozorovali a jeden kanón nemierili na nás. Na šťastie boli sme hotoví so svojou úlohou a blažene sme sa pohli nazpät prv, než by francúzsky kanón bol strelil na nás.

Hľadali sme cestu, po ktorej sme prišli, ale sme sa stretali s prekážkami, lebo nám cestu naše delostrelectvo zastalo. Veliteľ už čakal našu zprávu, po vypočutí ktorej o pár minút už dunely naše kanóny. Ale to i bolo potrebné, lebo i nepriateľ začal strelbu na náš vršok. Cez jedno rúbanisko utkali sme zpät ku svojmu pluku a keď sme sa obzreli nazad, so žiaľom sme videli, že jednu našu batteriu rozhodil jeden granát. Na úbočí vrchu už ležaly štyri konšké mrciny a my so stiesneným srdcom pospiechali sme napred, medzičím pred bicyklom jedného z nás granát padol na piesok. Nasledovalo neopisateľné okamženie. Dych nám zastal, na smrť bladi

pozreli sme na predeseného bicyklistu. Všetci sme na jedno mysleli: na istú smrť. Takmer za minútu sme stáli, ako keby nám nohy byly pustily korene, ale granát — nevybúšil. Nechcem obsérne opisovať, čo sme cítili za tú minútu a po uplynutí tej minúty. Naše bicykle závratnou rýchlosťou uháňaly nazpät po hradskej, medzi čím sme so slzami v očiach ďakovali Bohu za jeho veľkú milosť.

Keď sme prišli k nášmu pluku, čakalo nás zriedkavé šťastie: dostali sme jesť. A síce teplú váru, ku čomu sme v posledné ťažké dni veru neboli zvyknutí. Náš žalúdok zväčša musel sa uspokojiť sľubami. Prišlo mi na um, že nás pred šiestimi týždňami raz už tak veľmi trápil hlad, že sme po bitke v jednej ďalekej dedine hľadali živnosť, ale mimo dvoch zajacov v celej dedine nenašli sme ničoho súceho pod zuby. Len pozdejšie sme spozorovali, že obec bola ešte v rukách Francúzov, ktorí všetko spustošili v nej.

CHYRNIK.

Dedič trónu na hlavnom válečnom stáne nemeckej armády. Arciknieža *Karol Franc Jozef*, ktorý len nedávno prezrel bojište v Karpátoch, minulého týždňa v sprievode generálmajóra Lobkovitza, komorníka grófa von der Stráaten a dvorného cestovního pokladníka Maresa na osobitnom vlaku cez Berlín doviezol sa na hlavný válečný stán nemeckej armády, aby cisárovi Vilhelmovi II. z príležitosti jeho 57. narodenín vyslovil blahoželania jeho veličenstva nášho panovníka. Nemecký cisár dediča trónu arciknieža Karola Franca Jozefa slávnostne prijal 22. januára.

Dr. Štefan Csárszky praelát, kanonik ostrihomský. Za kanonika slávnej arcikapituly ostrihomskej najnovšie vymenovaný je správca arcibiskupskej kancelárie dr. Štefan Csárszky, ktorý od roku 1895. do 1902. blahonosne účinkoval v uhorskom pútnickom ústave v Jeruzaleme a od roku 1911. spravuje arcibiskupskú kanceláriu v Ostrihome.

Z biskupstva spišského. Biskupský listovník Konrad Wengritzky, rodák z Podolinca, vymenovaný je za biskupského tajomníka a riadneho zápisníka spišskej svätej stolice, biskupským obradníkom a podzápisníkom svätej stolice stal sa dr. Ján Kukura. Markušovský kaplán Jozef Urbán a levočský kaplán Ján Gürsching vzájomne sú prelození. Žegranský farár Franc Hanzély, vojenský kňaz v rezerve, dostal sa do ruského zajatia. — Jozef Tomcsa, farár oravskej obce Nižna na Červený Kríž, na vianoce vojakov, na ciele Katolíckeho Karitátu, na zimné šatstvo vojakov, na vdovy a siroty vojakov obetoval po 20—20 korunách. Starovesská schránka Svätého Autona pre siroty a vdovy vojakov obetovala 36 korun 50 hal. Nižnolapšanskí veriaci so svojim farárom na vianoce vojakov dovedna dali 20 korun. Vyšnolapšanský farár Štefan Gergye na zimné šatstvo vojakov poslal 20 korun.

Novovesský cis. a kráľ. rezervný špital. Zo spišskej Novej Vsi (Igló) oznamujú: 4. januára v noci do rezervnej vojenskej nemocnice doviezli 505 ranených a chorých vojakov. Ranení boli v najnovších bojoch okolo šarišského priesmyku Dukla a prislúchajú k rozličným plukom, viacerí z nich sú ťažko ranení. Dvaja zomreli 5. januára. Medzi tými ranenými nachádzajú sa i štyria ruskí ranení vojaci.

Dar amerických dietok. Americké deti na vianoce pre chudobné deti uhorských narukovaných v 600 truhlách poslaly všeliaké dary.

Americký Červený kríž uhorskému Červenému krížu poslal 500 dollárov.

Chýry zo Spiša. Kézmarský rodák Julius Patonay, zástavník 67. pešieho pluku v rezerve, 2. novembra padnul v bitke pri Pelkíni nad Jaroslavom. Kézmarský rodák Franc Matonák zástavník v rezerve, poštový úradník, 28. novembra ruskou guľkou trafený do hlavy v 24. roku života svojho hrdinskou smrťou zomrel na haličskom bojišti. Andor Koromzay hlavný úradník kézmarskej Weinovej fabriky, poručík 16. pešieho pluku v rezerve, po hrdinských bojoch v Srbsku veľmi prestidnul pri unavnom a nebezpečnom cúvaní od Valjeva a 26. decembra zomrel v jednej viedeňskej nemocnici. Jeho zemské pozostatky 31. decembra pochovali v Kézmarku. V ňom ztratili rodičia jediného syna. Starolubovenský zverolekár Šamu Kondács na bojišti spadnul z koňa a ako ťažko urazený dostal sa do nemocnice v Békéscsabe, kde v tieto dni zomrel. — V Tátraszéplaku vydržiava sa pre vojakov skiový naukobeň. S vycvičením mužstva poverení sú: Ludvik Bokfalussy novovesský učiteľ a Julius Hefty profesor kézmarskej obchodnej školy. — 28. decembra večer cez novovesskú železničnú stanicu prešli dva vlaky s 2000 ruskými vojakmi, ktorých naši zajali v bojoch okolo Zaklycina a Tarnowa, medzi nimi bolo 5 officierov a štyria kadeti. Na stanici dostali večeru. — Kézmarský ženský spolok 24. decembra ošatil 51 kézmarských chudobných školských detí, deti dostali i ovocie a pečivo. — Neit Volalay, veľkohnilecký učiteľ na odpočinku, po dlhom trápení a pobožnom prijatí sv. sviatostí zomierajúcich 29. decembra v 70. roku života svojho zomrel v Novej Vsi. Ako učiteľ usilovne a oddane účinkoval za 44 rokov. Jeho články neraz ozdobili i Besednicu «Kresfan»-a. V Tepličke zomrel tamojší r. k. učiteľ Béla Maurer v 26. roku života svojho. Petronella Schwartz rodená Tatarkó, manželka Augustina Schwartz, relovského r. kat. učiteľ na odpočinku, 1. januára v 58. roku života svojho zomrela v Krighu. Krighská rim. kat. učiteľka Nelly Schwartz oplakáva v nej svoju matku, nedecký rim. kat. učiteľ Eduard Schwartz a spišskobelanský výstavňý podnikateľ Jozef Widenko ale svoju svokru. — Mesto Nová Ves teraz znotovilo svoj tohoročný rozpočet: príjmov má 763 290 kor., výdavku 762,498 kor. a tak zvyšku 792 kor.; z lesa má mať mesto dôchodku 582,990 kor.; na školy a cirkve má dať 82,129 kor. a na verejné zdravotníctvo má venovať 33,296 korun.

— Rozpočet mesta Gelnica na tento rok vykazuje príjmov 292.604 kor., výdavkov 291.294 kor., zvyšku 1310 korún. — Ostatná listina Tátraszép laku vykazuje 1657 hofov. — V Magure 8. januára pršalo, 10 januára ráno bolo ale už 20 centimetrov sňahu.

Spišské válečné dary. Honvédi 9. pluku zo spišskej stolice na bojište ako vianočný dar dostali 200 skleníc liköru, 100 vriec cukríkov, 100 fajiek, veľa dohánu, cigariet, teplých šiat, salámy, čokoládu, ceruziek, mydiel, vreckových nožov a medovníkov; podobne dostali veľa všeliakých darov i vojaci 67. a 85. pešieho pluku. — Na vyzvanie nadžupanovej, barónky Árturovej Wieland v spišskej stolici na vianočné dary vojakov na bojišti sossbieralo sa 2600 korún. — Žiaci a žiačky popradskej občianskej školy (polgárky) na vianoce vojakov sossbieraly 328 kor., žiaci krompachskej polgárky 108 kor. a žiaci kézmarskej chlapčenskej polgárky 84 kor., žiačky levočskej r. kat. dievčenskej školy na ten cieľ obetovaly 39 kor. a žiaci levočskej rim. kat. ľudovej školy 35 korún. — Žiačky spišskobelanskej ľudovej školy Vojsko napomáhajúce mu úradu pre vojakov poslaly 12 párov nákolenníkov, 60 párov zápästkov a 18 čiapek proti sňahu, žiačky krompachskej obecnej občianskej dievčenskej školy 34 čiapek proti sňahu, 31 párov zápästkov a 14 párov nákolenníkov a Janka Kozsára zo Smižan Katolíckemu Karitásu poslala 14 čiapek proti sňahu, 1 pár nákolenníkov a ženské spodné a vrchné šaty. — Novovesskej nemocnici Červeného kríža hrušovský notársky okres daroval 44 mužských košiel, 8 spodných nohavíc, 10 plátenných plachiet, 4 uteráky, 10 podhlavnic s perím, 18 prietahov, 5 flanelových prikrývadiel a 11 pokrovcov. — Novovesský čítací kruh medzi svojimi údami pre vdovy a siroty vojakov sossbieral 111 korún.

Dopisovanie so zajatými vojakmi. Každý, koho príbuzný dostal sa do zajatia, má vedieť, že vo Viedni (Wien, I., Jasomirgottstrasse.) od vypuknutia vojny účinkuje úradná ústredná kancelária, úlohou ktorej medzi iným je i spoľahlivé sprostredkovanie našim vojenským zajatcom poslaných, alebo od nich došlých listov. Táto ustanovizeň je úradného charakteru a od podobných v cudzomsku účinkujúcich ústavov Červeného Kríža a iných podobných ústavov líši sa svojou bezpodmienečnou spoľahlivosťou. Kým sú cudzozemské ustanovizne spojené s pomerne značným výdavkom, zatiaľ viedeňská ústredná dopytovacia kancelária úplne zdarma koná prácu sprostredkovania. Sprostredkovanie listov cestou spoločnej ústrednej dopytovacej kancelárie je veľmi jednoduché a od listov a iných zásielok po 100 grammov neplatí sa žiadneho poštového. Na obálku listu pre zajatca (alebo na zodpovedný sprievodný list) treba napísať meno zajateho, číslo jeho pluku, miesto jeho zdržovania sa a meno tej krajiny, kde je zajatý. Toto všetko treba napísať týmito slovami: «Prisonnier de guerre» (vojenský zajatec) a na zadnú stranu obálky má sa napísať meno a adresa toho, kto list posielal. List v nezalepenej obálke treba hodiť do poštovej skrinky.

Stáva sa, že sa doma žijúci ľudia, obyčajne za peniaze podujmú ku sprostredkovaniu zásielok pre zajatých vojakov. Takéto sprostredkovanie není spoľahlivé.

Válečným zajatcom možno posielat balíky. Z Viedne oznamujú: Z diplomatickej strany veľa sa unúvali, aby rakúskym a uhorským zajatcom bolo možno posielat balíky. Dľa zprávy «Correspondenz Wilhelm» tieto unúvania korunoval zdar, lebo rakúskym a uhorským zajatcom v Rusku, vo Francúzsku a v Anglicku odteraz bez prekážky možno posielat balíky. Len obsah balíkov je obmedzený, pretože krem odevu a bielizne možno posielat len veci na zaokrývanie osobných potrieb. Balíky vzhľadom na dlhú cestu starostlivo treba zabaliť a zapečatiť. List do balíka dať neslobodno. Balík niže päť kilov dodajú slododne od porta

Andrej Kvas v ruskom zajatí. Známý uhorský vetroplavec Andrej Kvas svojej matke z Lembergu poslal list, v ktorom ju upovedomuje, že sa dostal do ruského zajatia. Kvas v svojom liste píše, že s jedným dôstojníkom bol na výskumnej ceste, keď mu motor vypovedal službu a bol prinútený sletieť na nepriateľské územie. Rusi držia ho predbežne v Lembergu, ale dôstojníka, ktorý bol s ním, už odviezli do Ruska. Kvas, keď ho zajali, v rangu firera bol pridelený k jednému vetroplaveckému oddeleniu. Zväčša na severnom bojišti konal výskumné služby a svojim bravúrnym lietáním získal si uznanie svojich predstavených.

Uhorských poľovníkov držali za Rusov. V kritickom položení sa nachodila minule na Javorine jedna poľujúca spoločnosť. Úradníci javorinského panstva kniežata Hohenloheho: správca panstva Arpád Kégl, nadlesný Heinrich Rösner a viacerí panskí jágri v jágerskej rovnošate poľovali, keď zrazu videli, že sa od Haliče viac saní približuje k nim. Na saniach sedeli rakúski žandári, ktorí poskákali zo saní a v rade blížili sa ku poľovníkom. Toto kritické položení trvalo dosť dlho a žandári len vtedy spustili pušky, keď z bezprostrednej blízkosti videli, že nestoja voči Rusom, lež s panskými poľovníkmi. Potom vysvitlo, že žandárov haličskí obyvatelia upozornili na to, že sú na vrchoch Rusi.

Otvorený list skalickým remeselníkom. Mnohovážení páni remeselníci prijmite odo mňa srdečný pozdrav v týchto ťažkých časoch. Bár som do zbrane povoláný, predsa myslím na vás. Ale, milí bratia, v terajších pomeroch o zakladaní nejakého spolku nemôže byť ani reči. Veď teraz žiadaný spoločenský pohyb nemôže sľubovať zdarného výsledku. To aj ja uznávam, že len spojenými silami a v bratskej shode dá sa voľačo uskutočniť. Pekným príkladom slúžia nám naši vojaci, ktorí nepoznajú žiadnych rozdielov, tvoria jednotný tábor a majú jedon spoločný cieľ. Tak aj vás nech viaže jedon cieľ: pracovať navzájom v prospech všetkých. Keď po istom čase zaveje vetrik pokoja, aby sme mohli v bratskej láske použiť požehnanie pokoja, a usilovne pracovať v prospech a za blaho našej milovanej vlasti uhorskej, aby sme z milosti božej nahradili mohli, čo sme následkom terajších mimoriadnych po-

merov premeškali. Zayugróc, 11. januára 1915. So srdečným pozdravom Franc Horváth, cugsfírer.

Zemetrasenie na Vrútkach. Z Vrútok oznamujú: Pred niekoľko dňami cítili sme o poldruhej v noci tri väčšie otrasy zeme, ktoré spôsobili veľký strach. Ráno o polpiatej zemetrasenie sa opakovalo. Škoda sa nestala. Zemetrasenie cítili aj v Žiline. Ľudia so strachom prebudili sa zo sna.

Petrohrad v stave obleženia. Zo Stockholmu oznamujú: Ruská vláda v Petrohrade a v jeho vonkajších predmestiach vyhlásila stav obleženia.

Ruský generál v našom zajatí. Z Košíc oznamujú: V novosanddeckej bitke dostal sa do nášho zajatia jeden ruský jazdecký generál, ktorého cez Košice viezli do tábora zajatých. Asi štyridsaťročný, ohromnej postavy generál pred odchodom poobedoval si dobre v jedálni železničného nádražia a potom sadol si do vozňa prvej triedy.

Navrátenie sa. Pekná slávnosť odbývala sa 8. decembra v kostole Františkánov v Žiline. 18 ročná evanjelička Emilia Dianis vrátila sa do cirkvi katolíckej. Vierovyznanie složila do rúk pátra Bédu.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédsky pluk; *komp.*, je toľko ako kompania; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 67. spoločného pešieho pluku (veliteľstvo dopĺňujúceho okresu Prešov): Martinčík Jozef, Martinko Ján, Martof Michal, Marton Andrej, Marušinski Ján, Maslanko Jozef, Masarek Franz, Matais Ján †, Mató Michal †, Matej Ján †, Mathé Július †, Matis Ján, Matleja Jozef, Matva Ján, Melcher Július, Merglesky Michal, Merkovsky Štefan, Merva Juraj, Mezey Franc, Michaljak Peter †, Michales Valent, Michalides Martin, Michalov Štefan, Michaliček Andrej, Miko Martin †, Mikulajčík Bartolomej, Mikulas Matej †, Mikulec Jozef, Minich Michal, Mírka Jozef, Miščík Juraj †, Mišian Michal, Mižčák Michal, Mlinarčík Matej, Mlinčák Juraj †, Mogán Ladislav, Mojak Štefan, Mokoš Jozef, Molčan Ján, Molčan Štefan, Molnár Ján, Montsko Teodor, Moravčík Martin, Morošťak Jozef, Moskal Karol, Motika Teodor, Mráz Peter, Mrkva Jozef, Mrugala Ján †, Mrva Michal †, Muhi Ján, Mullik Jozef, Mundovčík Ján, Muransky-Jančík Ján, Mušínsky Štefan, Nagy Jozef, Nahalka Adam, Nahalka Matej †, Nazarej Martin, Nedoma Franc, Nemes Emil, Neupauer Karol, Nmay Peter, Nobelinsky Ján, Noga Demeter, Noi Karol, Novák Jozef, Novák Július, Novak Július, Novák Richard, Novotny Andrej, Novotny Štefan, Nanko Jozef †, Nečivera Ján, Obercian Michal, Oberuš Ján †, Obušek Ján, Olejár Jozef, Olejár Vincenc, Olejník Árpád †, Omasia Andrej †, Omasta

Ján, Ondrejko Pavel †, Ondrejovsky Štefan †, Ondruško Adam, Ondruško Michal †, Ondrus Vendel, Onuška Jozef, Oračko Jozef †, Oravec Matej, Oravec Mikuláš, Oravec Karol, Orlovski Ján, Orosz Ján †, Pachmayer Edvard, Pačan Matej †, Paciga Andrej, Pagurko Štefan, Pajonek Ján, Palenik Andrej †, Pollar Jozef, Palzutka Michal, Pančurók Andrej, Pankuch Michal, Papp Juraj, Papp Jozef, Papp Štefan, Parada Peter, Parolav Ján †, Pašin Štefan, Paško Štefan, Pastuha Ján †, Patkány Jozef, Paulik Ján †, Paulovič Ján, Pavelek Jozef †, Pavelek Pavel, Paveliča Ján, Pavelica Ján, Pavella Július, Pavkovski Peter, Padlak Ján, Pavlik Ján, Pavlik Karol †, Pavlik Štefan †, Pavlini Matej †, Pavlinski Ján †, Pavľak Ján, Paveli Matej, Pekar Karol †, Penča Michal, Penčák Michal †, Penda Jozef, Perončík Ján, Pesta Tomáš †, Péter Juraj, Pethő Gustav †, Petrik Jozef, Petko Ján, Petran Štefan, Petrich Juraj, Petrik Ján, Petrik Jozef, Petrik Michal †, Petruška Jozef, Piatka Ján †, Pillarčík Franc, † Piller Andrej †, Pindroch Štefan, Piovarčík Martin, Pitoňák Peter †, Pittko Karol, Planka Andrej, Polajčík Andrej, Pollak Ervin, Pollak Jozef, Pollak Karol †, Pollančák Jakub, Polofka Michal †, Polonyi Ján †, Polubini Adam, Poľanovsky Ján †, Pongrác Juraj, Pongrácz Peter, Popadič Franc, Poppik Juraj, Portik Michal, Poruck Ján, Pošichu (?) Peter †, Potočňak Hrehor, Prepelicaj Alexander, Pribiš Jozef, Prokop Jozef, Prokop Michal †, Provan Ján, Purdjak Ján, Puška Alexander †, Pusztai Ján †, Reich Marek, Renner Ján, Repasky Andrej, Révai Juraj, Richnafski Ján †, Richtarik Andrej, Rigas Jozef †, Rišíka Ján, Riško Juraj, Risula Michal, Roman Juraj †, Romaňák Šimon, Rosenheim Eugen, Rosiak Matej, Rospodinsky Ján, Roth Juraj, Roth Ján, Rugencovsky Karol, Richtarčík Štefan †, Rusčák Ján, Rusin Juraj, Rusinko Ján, Rusňak Matej, Šabla Jozef, Šablatura Andrej †, Šalaj Jozef, Šalon Juraj, Šamuel Ján.

(Pokračovanie nasleduje.)

Všeličo z vojny.

Doviezli ruských zajatých, bolo ich vyše poldruhatisíc, medzi nimi aj jeden podplukovník. Na stanici síšli zajatí obedovať. Podplukovníka zaviedli do jedálne. Tu prišiel ku nemu malý chlapec hostinského, s honvédskou čiapkou na hlave a šabličkou pri boku. Zastal pred plukovníkom a spýtal sa ho:

— Báči! si ty dôstojník?

Podplukovník sa usmial a odpovedal, že áno.

Chlapec ukázal na šabličku a riekol:

— A prečo nemáš toto?

Podplukovníkovi slzy zalialy oči, sklonil hlavu medzi dve dlane a potom vypijúc kávu vyšiel von z jedálne.

*

V železničnom hostinci hrala cigáňska banda, keď dovedli asi pätnásť ruských zajatých večerať. Sadli si ku stolu. Razom cigán zahral Kossuthovú nótu; z päť-

nástiech zajatých ôsmi vstali a tak počúvali cigaňa. Boli to Poliaci, ktorí na vyzvedanie Rusov odpovedali, že zunovali už sedieť, chceli sa trochu vystreť. Ale uhor-skému dôstojníkovi vyrazili, že poznali Kossuthovú nôtu; ale Boh chráň, aby to Rusi vedeli.

*

Vojaci najvďačnejšie prijmu cigaru alebo cigarettu. Ruski zajatí radi by boli cigaru alebo cigarettu mnohónásobne preplatili, ale to nešlo. Volakto ponúkol na stanici zajatého cigarettou, veď tak pokorne na neho pozeral. Cigarettu už mal, ale nemal zápalky. Jedon landšturmista dal mu škatuľku zápaliek a spýtal sa zajatého, jaké má zamestnanie v občianskom živote.

— Som učiteľom v Livlande.

— Aj ja som učiteľom — riekol landšturmista.

A usmievali sa jedon na druhého. Zajatý ukazoval svojim súdruhom škatuľku zápaliek a ukazoval na landšturmistu stále opakujúc: aj to je učiteľ, aj on je učiteľom. A tvár všetkých sa rozveselila.

*

Pri assentírke zle sa vodi simulantom, ktorí sa pretvarujú, že sú chorí, ku vojenskej službe neschopní.

— Som veľmi krátkozraký — riekol jedon assentujúcemu lekárovi.

— Súci za pešiaka — riekol lekár. — Keď vás

postavia do prvého radu, budete môcť vidieť nepriateľa. Iný zas udával, že je chľuchý.

— Súci ku kanómom — riekol lekár — aspoň vám dunenie dela nebude neprijemné.

*

Pri Banici, kde stály srbské kanóny, našli naši jedon úkryt, zhotovený z dreva a pieskom naplnených vriec. V úkryte stôl, okolo neho lavice a na stole rozdelené tařokkové karty. Iste sem zablúdený šrapnell rozohľnal náruživých hráčov.

Ceny potravných článkov na hlavnomestskom tržišti.

Vajcia čerstvé, vyberané, lampou zkúmané a so známkou 10 kusov 110 hal. Vajcia čerstvé, vyberané, lampou zkúmané a so známkou 1 kus 11 hal. Vajcia čerstvé, lampou zkúmané miešané bez známky 10 kusov 90 hal. Vajcia čerstvé, lampou zkúmané bez známky 1 kus 9 hal. Kurence čistené 1 kgr. 280 hal. Husy čistené 1 kgr. 220 hal. Kačice 1 kgr. 220 hal. Morky 1 kgr. 200 hal. Maslo ku čaju 1 kgr. 450 hal. Liptovská brindza čerstvá jarná 1 kgr. 160 hal. Kravský syr 1 kgr. 54 hal. Obecný mešťanský syr 1 kgr. 1 kus 20 hal. Magyaróvársy 10 dkgr. 24 hal. Emmentaler 10 dkgr. 30 hal. Hollandský syr pôvodný Gouda 30 hal. Mestský pšeničný chlieb 1 kgr. 46 hal. Mestský ražný chlieb 1 kgr. 46 hal.

5 halierov



stoji poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený ceník, ktorý obsahuje bohatý výber osozných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dieťa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K 4-20, 5-—. Strieborné K 8-40, 9-50. Nicklové budičky K 2-90. Hodiny s kukučkou K 7-85. Pendlové hodiny K 9-—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Záměna povolená, alebo návrat peňazí.

Makulatura papier
(starých novin papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

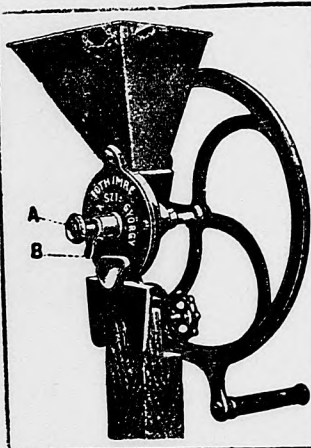
Budapest, VII., Rózsa-u. 27.

Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.



Každý si sám môže byť MLYNÁROM,

kto si zaopatrí mnou zhotovený a všetko podobné prevyšujúci stroj na mletie šrotu. Tento stroj nevyhnutne potrebný je zvlášte gazdom bývajúcim na taniach, ako ai dochovávateľom hydiny, ošipaných a inej drábeže. Moje stroje možno najdokladnejšie regulovať, následkom čoho nimi každé semä zbožia, kukuricu, jačmeň, raž, pšenicu, kávu, koreniny mliek možno od hrubého šrotu až po fajnú múku. Prednosť tohoto stroja je, že gazda nim dľa ľubosti tolko môže mlieť, koľko potrebuje a preto melivo vždy mu je čerstvé. Skrze to, že vo mlyne nemusí nič platiť, stroj sa mu len skoro vyplatiť. Za jednu hodinu možno na ňom somleť 65-70 litrov kukurice a do jeho trichteru naraz smesti sa päť litrov kukurice. So ženúcim kolesom vží 16 kilogramov a k upevneniu je ľahko na jakomkoľvek mieste.

K objednaníu s poštovou dobierkou i so zaobalením a pri jednoročnej záruke, len za **18 korún** u

IMRICH A TOTH

Jászalsószentgörgy.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy. Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša



Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštrú zlatú kosu, za ktorú nás požeňavaf bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej „Bazilika zlatoj kosy“ s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosy	2-20	2-30	2-40	2-50	2-60	2-70	2-80 3-20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jedon výborný 6 výstr. revolver, alebo jedon opravde postriebrený metallový križ. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový ceník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.